

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk,

Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXIV. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FRIGL GYULA.

39. szám.

A város- és a közönség.

Különleges dolognak látszhatnék, hogy e kettőt egymással szembe állítjuk, — ha ugyan maga a közönség nem helyezkednék sokszor szembe — a várossal.

Észszerűen véve a dolgot, — nem lehet a kettő között ellentétet találni: s mégis minduntalan előfordul, hogy a kettő egymással hadilábon áll.

Honnan van ez?

Hogyan keletkezik? — Mi az oka? — Miaczélja?

Nehéz erre a sok kérdésre általánosan kielégítő választ adni.

Azok, akik a város és annak közönsége közt fennálló kapcsolatot fölfogják, — nem szorulnak magyarázatra.

Azoknak pedig, akik nem tudják, hogy a város annak közönségével azonos: vagy nem akarják ezt megérteni, vagy nem bírnak oly szellemi képzettséggel, hogy ujságot olvasni képesek volnának.

Hogy mégis foglalkozunk e kérdéssel ezt abban a reményben tesszük, hogy akad egy pár olvasó, aki fölvilágosítja a gyengébbeket, és erre cikkünk talán impulzust ad.

De csak legyünk őszinték! — Valljuk meg, hogy a városi polgárság bizalmával több olyan egyén is dicsekszik, ki nem képes szűk látkörén túllemelkedni, — ki nem képes azt fölfogni, hogy a város a közönség, a közönség meg a város.

Csakis innen magyarázható, hogy számtalan esetben, nyilvánosan, szinte meggyőződésszerűen ütnek egyet a néptribunó: a várossal, — és észre sem veszik, hogy a közönséget, és önmagukat is ütötték.

Búske önérzettel vágják ki a „schlagerokat”: „a város csak fizessen”, — „a városnak nem adunk”, — „a városát nem védjük”!

Ugyan hát ki az a város? — Talán a város tisztviselői? — Talán a városháza? — Talán a város pénztára?

Mi az a város? — Van annak külön teste lelke? — Érti az a terhet? Élvezi az előnyöket?

A város — egy fogalom. Egy összkifejezés. A város — minden, ami a városban állandóan tartózkodik. A szent János hid karfája, — a város major épülete, a hinterleihenhi ut, a rohonczi vám, ez mind a város.

A virilista, az egyszerű adófizető, a napszámos, a fuvaros, hacsak a város kötelékébe tartozik, — a városnak része, épugy, mint a város alkalmazottjai.

A város közönsége maga a város.

Ha a város fizet, akkor fizet a közönség. Ha a város kap valamit, akkor a város közönsége kapta. Aki a várossal üt egyet, az a város közönségét bántalmazza. Ha a város pert vesz, akkor a közönség lett pervesztés.

Anynyira összeforrt a város a közönséggel, hogy az, akinek a város valamit kifizet, maga is hozzáfizet — pótdóban.

Aki meg a várostól elvesz valamit, magától is elveszi azt.

Természetesen csak akkor, ha az illető adó fizető, mert a ki nem adófizető, az közvetlenül se nem vesz, se nem nyer.

Hanem aki csak benne van a játékban az sár is nevet is aszerint, amiut a város vesz vagy nyer.

Észszerűen nem lehet, s nem szabad a várossal szembe helyezkedni.

Még az egyéni érdek sem ütközik a város érdekébe, hanem ismét csak a közönség érdekébe.

A városnak, miut fogalomnak teljesen mindegy lehet, hogy Péter vagy Pál szerezz-e valamiből hasznót: csak a város lakója legyen, s a város lakója gyarapodjék.

A közönség tagjainak már nem mindegy. Péter emberei ennek az előnyét istápolják, Pál emberei meg ennek a kedvét keresik. Ezek ellentétbe keveredhetnek, egymás ellen harcolhatnak, küzködhetnek, — ahogy nekik tetszik: csak a várost, az egész közönséget, ne állítsuk mesterségesen szembe a közönséggel.

Mily naiv fölfogás nyilvánul néha, mikor pdl. a fuvaros a várostól több fuvarot követel, mint mástól: mert „a város könnyen fizeti!” — De már bocsánat — a többi fuvaros, sőt maga az a fuvaros csak nem oly duggazdag, hogy szívesen fizetne? — már pedig ő maga is hozzáfizet ahhoz a magasabb fuvarhoz — pótdóban!

Mégis hányszor hallunk kárörömmel kifejezett nyilatkozatokat, melyek a város ellen irányulnak! És a közönség nagyrésze tapsol hozzá.

Oh szegények! kik tapsolni tudtok saját vesz-

Tárca.

Az utolsó szerep.

Irta: Ba-jos.

— Hiszen a maga férje egy közönséges gazember!
— De mégis csak férjem.
— Ez utolsó válasza Helén?
— Igen az utolsó és egyedüli, melyért helyt állhatok Isten és emberek előtt.

— Helén, ez az ember kegyedetönkre teszi, szívet megtöri keresményét aljas és nemtelen vágyai kielégítésére használja fel. Egész Budapest dicshimnuszokat zeng szépségéről, elragadó művészetéről, mialatt kegyed négy fal közé szorulva tűri ezen alávaló ember zsarnokoskodását. Hát már soha sem üt kegyed számára a szabadság órája, s őt sohasem éri utol a nemezis?

— Igenis fog ütni rám nézve is a menekülés órája, reá nézve pedig a bűnhődésé, de majd csak az ítélet napján.

— Helén ez az ember magát megüli!

— Ez lenne a legnagyobb áldozat, melyet csak valaha is, nekem hozott.

Gróf Palkovich Gedeon heves léptekkel méregette, a kis szűk szobát, mialatt Békési Helén félig szomorúan félig bosszusan a nagy álló tükör felé fordult, hogy az épen még csak imént dicsőített szépségére egy vizsga pillantást vessen. — Az ő szépsége? A félig vak tükör egy fáradt halavány, a sok átsírt és átvirrasztott éjszakától mélyen beesett szemü arcot mutatott.

Kísérteties fényben ragyogó szemei körül a sok átélt izgalom halvány kékes gyűrűket vont. Ezek a szemek, közönséges nappali világítás mellett, ha orcáit az ihlettség és izgalom lázas pirral vonta be ilyenkor valóban észtrablók voltak.

Már második éve játszott a fővárosban és játéka még mindig ugyanaz a nemes hévtől dicsőült, telt házakat vonzó volt.

Napközben a művésznőt még senki sem látta. Sohasem kocsizott ki, sehol sem jelent meg imádói rajától körülvéve, tolakodó ujságírók sohasem léphették át szobája küszöbét, vendégeket soha nem fogadott. Furcsábbnál furcsább hírek keringtek Békési Helén visszavonultságának okai felől. Amde a valódit senki sem találta ki. — Senki sem tudta hogy Helén régi szívbetegségeből kifejlődött lassu de biztos halálra vezető sorvadás emészti.

Egyedül csak ő tudja ezt. Soha orvosi műszerrel

meg nem vizsgálták, élete megmentésére soha orvosi segélyhez nem fordult, rajta kívül senki sem tudta, hogy napjai számlálvák.

Pedig még alig három éve, mily boldog és megelégedett életet folytatott, otthon volt, szerető szülői vették körül, kik gondosan ügyeltek egyetlen gyermekük testi és szellemi fejlődésére.

Budapesten találkozott Békési Gusztávval. Középes tehetségű, de ritka szépséggel megáldott, léha, üres színész volt.

Félreismerett lángésznek tartotta magát, a ki a színpadon szenvedett kudarcokért a borban és kártyában keresett vigasztalást.

Helén saját szerű szépsége, első látásra elbűvölte.

Ha egy ilyen Julia állana előtte a színpadon, milyen hatalmas Romeó lehetne ő! Dicsőség, kitüntetés, országos hír várakoznék rá!

Különböző szerepeiből kölcsönzött édes szerelmi vallomásokkal sikerült neki a mit sem sejtő sűrű leányt titkos házasságra vinni.

Mielőtt Helén magához térhetett volna mámorából, már férj és feleség voltak. Békési volt a szüleitől kiátkozott szerencsétlen Helén egyetlen oltalmazója. Csakhamar rájött, hogy férfi helyett, korcsmahós, és hamis játékoshoz kapcsolta életét.

A legkiválóbb tanácsok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, szármárhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. — Emell az ötvágyat és a testvélyt, eltávolítja a köhögést és a köpést és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.- kor.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti oeggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Sirolin

**BRÁZAY FÉLE
SŐSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLÉKELVE VAN! ...

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
Kávé, tea, étel vagy szesz itiban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szőbészéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzsenyessé teszi az iszákosnaka szeszest italt. A Coza oly eszedesen & biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt, az ivónak tuga nélkül adhatja és az illető megese nem is sejtí mi okozta javulást.

Nemégiben egy fiatalasszony nekünk körülbeül a következőt meselte:

„Ige én is használtam ezt a remek szert alérjem tudta nélkül és hála Isten teljese segített rajta. Jó férj volt józan álítotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becstelenség és szegénység közepette éltem! Le minek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgát ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tüzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok izreit bekítette ki ismét, sok sok férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra, és szerencsésjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot díj és költségmeutesen küld, hogy így lárkí is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezesseküni, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Coza institute Dept. 68.1, 71, High Holborn, London, W. 1, Anglia.

(Levelek 25 fillér levelezőlapok 10 fillére bérmentesítendők.)

Ügynökök

kerestetnek, kik az uonnan kibocsátott

Erzsébet- királyné-sorsjegyek

törvényesen kiállított részleteinek eladásával foglal-
kozni akarnak.

Magas jutalék és jutalomdíj!

Sikeres működésnél esetleg havifizetés!

Anyag miatt forduljunk

Dirnfeld Testvérek bankházhoz v. Fürdő-utca 4. Budapest.

A vidéken lakó családok számára
mellőzhetetlen
a higiénikna és teljesen szagtalan
csász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

nely mint eleges butordarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

Betetőző kocsik
Hyg. köposesző
Bidettek és irrigatorok
Mosdó- és fürdőkádak.

GUTTMANN L.
olosegyár
Budapest, IV., Városház-utca 2. szam
(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ főnyomáz 45 kr.

Keil-féle arany-főnyomáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Közszegen.

Jónak, a jobb
az ellensége

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő
szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut
ruhanemők mosására, a Schicht által ujonnan feltalált

mosókivonat,

„Asszonydicséret“

védjegyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezesességét vállal.
6. Rendkívül kímélő, mert olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Működésbiztonságát válik minden háziasszony és
mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkládóssabb s ennél fogva legolcsóbb szappan.
Minden káros alkotórésztől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

Bovasarlatnál különben arra ügyeljünk, hogy minden arab
szappan a „Schicht“ névvel és a fenti vedjegyek egyikével
legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai
szárazföldön.

Császári és királyi udvari szállító

Fernolend t

ezipőfényemáz a legjobb fényemáz a világon és fénycerém világos és fekete cipőkhöz,
minden bór nem nek a legszebb fényt adják és a bört tartóssá teszik.
Elviselt, foltos cipők sárga vagy barna bőrből a LYOSIN (diszténymáz) által mintha
ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár: Wien. I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Mosáshoz csak Brunne-n-féle szappan veendő.

Magyar

Regényírók

A legérdekesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti Mikszáth Kálmán

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát. A nagy magyar elbeszélő méltat a magyar elbeszélő irodalom jeleseit. A be-
vezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora: Baksay Sándor, Beniczky Lenke, Beöthy László, Beöthy Zsolt, Bródy Sándor, Csiky Gergely, Degré Alajos, Dóczi Lajos, B. Eötvös József,
Fáy András, Gaál József, Gárdonyi Géza, Gyulai Pál, Herceg Ferenc, Iványi László, Jokai Mór, B. Jósika Miklós, Justh Zsigmond, B. Kemény
Zsigmond, Kuthy Lajos, Mikszáth Kálmán, Nagy Ignác, Pálffy Albert, B. Podmaniczky Frigyes, Pulszky Ferenc, Rakosi Jenő, Rakosi Viktor,
Toldy István, Tolnai Lajos, Vadnai Károly, Vas Gereben, Verseghy Ferenc, Werner Gyula, Wohl Stefanie.

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációjával.

Mindössze ezer illusztráció külön díszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros. Diskrét izlésű, díszes bekötési tábla.

A „Magyar Regényírók“ minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban
jelenni meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót. A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mel-
le-kelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.